

Pursaklar'dan Avustralya'ya KÖK HÜCRE NAKLİ

Ankara'da ilk defa, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (AÜ) İbn-i Sina Hastanesi'nde yapılan uygulamayla Pursaklar'da esnaflık yapan Erkal Ozan Solmaz'dan alınan kök hücre dokuları, bir kanser hastasına nakledilmek üzere yurt dışına gönderildi.

AÜ Tıp Fakültesi Hematoloji Bölüm Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Meral Bektaş, kök hücre naklinin, başta kan kanseri olmak üzere Akdeniz anemisi, kemik iliği yetmezlikleri gibi birçok kan hastalığında tam şifa sağlayan ve yaklaşık 50 yıldır dünyada uygulanan bir tedavi yöntemi olduğunu söyledi. Türkiye genelinde 18 merkezde kök hücre nakli yapıldığını belirten Bektaş, "Ankara'da ilk defa, hastanemizde yapılan uygulamayla canlı vericiden alınan kök hücre dokuları, bir kanser hastasına nakledilmek üzere Avustralya'ya gönderildi" dedi.

Bektaş, daha önce de İstanbul'da bir hastadan alınan kök hücrelerin, yurt dışına gönderildiğini dile getirerek, Ankara Üniversitesi'nin bu konuda yaptığı uygulamayla Türkiye'de öncü hastanelerden biri olduğunu ifade etti.

Bektaş, şunları kaydetti: "Akraba dışı vericilerde, doku örneklerinin saptandığı bir test yapılıyor. Bu testin maliyeti ise 150 YTL civarında. Bu para, SGK tarafından, doku tiplendirilmesi yapılacak kişinin sağlıklı olması ve kendisine böyle bir ihtiyacın bulunmaması nedeniyle ödenmiyor. Bankada mevcut bulunan kişilerin doku tiplendirmeleri de aile içinde hasta bir kişi olduğu için onun sigortası tarafından karşılanmıştır. Şu anda Sağlık Bakanlığı ile yazışmalarımız var. Maliye Bakanlığı'ndan, 150 YTL'lik test parasının, verici tarafından değil devlet tarafından karşı-

lanması için yeni bir düzenleme yapmasını istiyoruz. Bütçe Uygulama Talimatına, akraba dışı verici araştırılan kişilere, sigortalının, her bir hasta için akrabası olmayan 50 vericinin doku tiplendirilmesi için gerekli ücreti ödemesine yönelik bir madde eklenmesini istiyoruz. Sağlık Bakanlığı'nın da desteğini aldık, şimdi Maliye Bakanlığı'ndan onay bekliyoruz."

Kök hücre dokusunun yurt dışından temin edilmesi halinde devletin yaklaşık 20 bin Euro ücret ödemek zorunda kaldığını belirten Bektaş, ulusal doku bankacılığının geliştirilmesiyle bu harcamaların da azala-

cağını söyledi. Akraba dışı kök hücre vericisi olan 28 yaşındaki emlakçı Erkal Ozan Solmaz da 4.5 yıl önce ağabeyine lösemi teşhisi konulmasından sonra verici olmaya karar verdiğini anlattı.

Ağabeyine yapılan tedavi ile kök hücre nakline gerek kalmadığını belirten Solmaz, "Ağabeyimin ihtiyacı olmadı ama ihtiyacı olan birçok hastayı gördüm ve verici olmaya karar verdim. Umutsuz bir hastaya ışık olacağım ve hayat kurtaracağım için çok mutluyum. Sağlığı uygun olan herkes, verici olmaktan kaçınmamalı" dedi. Solmaz, "ilik nakli" denildiğinde bir çok kişinin cerrahi

operasyon endişesi taşıdığını dile getirerek, bu endişenin doğru olmadığını söyledi.

Pesin ödemedi hücre gelmiyor TÜRKİYE'de son iki yıl içinde akraba dışı vericilerden nakil yapıma oranının çok arttığını ifade eden Bektaş, bu nakillerin kardeşten yapılan nakiller kadar başarılı olmadığını da vurguladı.

Bektaş, Türkiye genelinde akraba dışı vericiden 150 nakil yapıldığını, bunun yüzde 90'dan fazlasının yurt dışından getirilen kök hücrelerle olduğunu söyledi. Yurt dışından kök hücrelerin çoğunun Almanya'dan geldiğini belirten Bektaş, ödemelerin zamanında yapılmaması nedeniyle bugün pesin ödeme olmadan Almanya'dan kök hücre gönderilmediğini bildirdi. Bektaş, "Genellikle hastalar parayı ilgili ülkeye gönderiyorlar. Fatura karşılığını, daha sonra sigortalılarından alıyorlar" diye konuştu.

İki yöntemle alınabiliyor KÖK hücre dokusunun, kemikten iliğin alınması ya da çevre kanı yöntemleri ile elde edilebildiğini dile getiren Bektaş, şunları söyledi: "Kemik iliğinin alınması, ameliyat ortamında ve anestezi altında oluyor. Kalça bölgesinden özel iğnelerle kemiğin içine girilerek, 1 litre kadar ilik çekiliyor. Hasta, bu sırada kan kaybettiği için, uygulamadan bir hafta önce hastadan kan alınıyor ve uygulama sonrasında kan tekrar kendisine veriliyor. Çevre kanı yönteminde ise dört gün önce aşı tedavisi yapılıyor. Günde iki defa kolundan yapılan aşı ile ilikteki kök hücreleri kana çıkartılıyor. Bu yöntemle hastanın anestezi almasına gerek kalmıyor, kan ihtiyacı olmuyor.

Biz de Kuzeyin Sesi Gazetesi olarak, Pursaklar'da esnaf olan Erkal Ozan Solmaz kardeşimizi davranışından dolayı kutluyor ve örnek olmasını diliyoruz...

DOĞADAN gelen sağlık

Pursaklar da yıllardır baharatçılık yapan Zeki Elibol, şifalı doğal bitkiler konusunda bilgi seviyesi gittikçe artan halkın bu yöndeki talebinin her geçen gün arttığını söyledi. Geçmiş yıllarda bilinmeyen bir çok bitkiye şimdi rağbet edildiğini anlatan Elibol, her türlü hastalık için halkın kendilerinden çeşitli bitkiler istediğini kaydetti.

Her bitkinin mevsimine göre çeşitli hastalıklara iyi geldiğini vurgulayan Elibol, yaklaşık bin 500 bitki çeşidi sattıklarını belirtti. Elibol, "Daha satmak isteyip de satamadığımız 7-8 bin çeşit bitki türü var. Havaların ısınmasıyla art-

ış gösteren mantar hastalığı ve aşırı terlemeye karşı iyi geldiği bilinen şifalı bitkileri sormaya gelen çok vatandaşımız oluyor. Bizlere daha çok şeker, nefes darlığı, öksürük, bronşit, astım, zayıflama, şişmanlama, mide rahatsızlıkları gibi konularda bildikleri bitkileri istemeye geliyorlar. Bu hastalıklar için istenen şifalı bitkilerimiz hem macun, hem ot hem de toz olarak bulunuyor. Son zamanlarda vatandaşlarımız şifalı bitkilere karşı yoğun ilgi göstermektedir. Halkımız, sadece mevsim hastalıklarıyla ilgili olarak değil, saç bakımı, cilt bakımı, zayıflama, kalp ve damar hastalıkları, böbrek, prostat, karaciğer hastalıkları, idrar yolları enfeksiyonları gibi bir çok hastalığın çarelerini de şifalı bitkilerde arıyor ve bu bitkileri kullanıyor" dedi.

BU SAYIDA ÇÖREK OTU'NUN TANITILIM

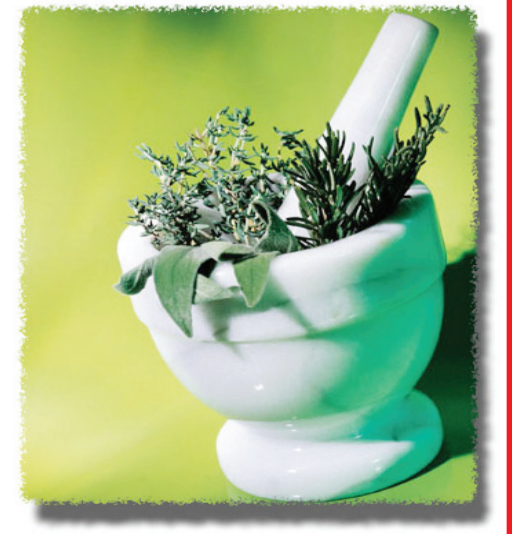
Ülkemizde Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Güney Anadolu bölgelerinde tarla ve bahçelerde yetişen, kendiliğinden yabani olarak ta yetişen yıllık otsu bitkidir Kullanılan kısmı tohumları ve yağlarıdır.

ETKİSİ:

Çok kuvvetli antibiyotik özelliği taşır. Kanser ve soğuk algınlığına, öksürüğe, bronşite girip anjin ve göğsü yumuşatmaya, astıma, kalbi kuvvetlendirmeye, kalp ağrılarına, anne sütünü artırmaya adet kanamalarını düzene koymaya, vücutta kuvvet ve dinçlik vermeye, romatizma, siyatik, adale ve mafsal ağrılarına, böbrek, idrar yolları iltihabına, hazmı kolaylaştırmaya gözü kuvvetlendirmeye iyi gelir

KULLANILIŞI! :

Kaynatılarak suyu içilir. Dövülüp toz halinde yutulur. Bala karıştırılarak yenir.

Bebeklerde ishali önemseyin

Yaz ishalleri en çok 0-5 yaş grubu çocuklarda görülüyor. İshal hızla gelişen sıvı kaybına neden olduğu için, sıvı kaybı yerine konulmazsa ölümlere bile yol açabiliyor. Dünya da her yıl beş yaşın altındaki yaklaşık 10 milyon çocuk ishal sonucu hayata veda ediyor. Sema Hastanesi Çocuk Hastalıkları Sağlığı Uzmanı Dr. Mehmet Demirdöven, ishali 24 saat içinde üçten fazla sulu dışkılama veya sadece anne sütü ile beslenen bebeklerde her zamankinden daha sık ve sulu dışkılama olarak tanımlıyor. İshal, kusma, bulantı, karın ağrısı, ateş, baş ağrısı, halsizlik ile birlikte seyrediyor. Çocuklarda ortalama 3-7 gün içerisinde geçiyor. İshale sebep olan virüs ve mikroplar, su ve yiyeceklerin tüketilmesiyle insanlara bulaşıyor. Bu nedenle kaynağını bilmediğiniz içecek ve yiyecekleri tüketmemenizde fayda var. Ayrıca emzikli bebeklerin emzik ve biberonlarının hijyeninin sağlanamaması da ishale sebep olabiliyor.

Çocuğunuzu ishalden korumak için;

- İçme suyunu en az 10 dakika kaynatın ve oda sıcaklığına geldikten sonra için.
- Et, balık ve deniz ürünlerini iyice pişirin
- Taze meyve ve sebzeleri iyice yıkamadan yedirmeyin.
- Genel hijyen kurallarına uyun.
- Kendiniz tuvaletten çıktıktan sonra ve bebeğinizin altını değiştirdikten sonra ellerinizi iyice yıkayın.
- Sokaktan, kaynağını bilmediğiniz yiyecek ve içecekleri tüketmemeye özen gösterin.
- Çocuğunuza yemek yemeden önce ve tuvaletten çıktıktan sonra ellerini yıkamasına özen gösterin.
- Pişmiş yiyecekleri oda ısısında uzun süre bekletmeyin.
- Biberon ve emzik temizliğini iyi yapın.

Sıvı kaybı "KALP kirizini" tetikleyebilir

Kalp ve damar hastalığı olan kişilerde, sıcak havanın etkisiyle terleme ile birlikte vücudun aşırı sıvı kaybetmesi sonucunda kanın akışkanlığının azalmasının kalp krizine neden olabileceği belirtildi. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Kardiyoloji Anabilim Dalı ve İç Hastalıkları uzmanı Prof. Dr. Deniz Kumbasar, sıcak havanın kalp ve damar hastalıkları üzerinde doğrudan etkisi olmadığını ancak vücudun sıvı kaybetmesine bağlı sorunlara yol açabileceğini belirtti. Kumbasar, "Vücutta fazla sıvı kaybı olduğunda kanın akışkanlığı azalıyor. Bu azalma da kişide daha önceden kalp ve damar hastalığı olması durumunda, pıhtı oluşmasına ve kalp krizine neden olabiliyor" uyarısında bulundu. Kumbasar, kalp yetmezliği olanların soda tüketiminden kaçınmaları gerektiğine dikkati çekerek, sodanın içindeki sodyum oranının zararlı olduğunu söyledi. Tuz sınırlamasının, tansiyon ve kalp hastaları için kaçınılmaz olduğunu dile getiren Kumbasar, "Vücuttaki sıvının tutulmasına neden olan sodyum, tansiyonun artmasına neden olabilir. Tansiyon yükselmesi de kalp yetmezliği, beyin kanamalarına neden olabilir. Bu nedenle, kalp hastaları, soda tüketmemeli" uyarısında bulundu.

